

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่อง

สถานที่พักประเภทต่างๆ นอกจากจะเป็นปัจจัยสำคัญเพื่อการดำรงชีวิตของมนุษย์แล้ว ลักษณะการใช้ประโยชน์ ยังสามารถเปลี่ยนแปลงไปตามวัตถุประสงค์ รูปแบบการดำเนินชีวิต สภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม สถานที่เพื่อการบริการพักผ่อนชั่วคราวระยะสั้น และระยะยาวสำหรับนักท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญและปัจจัยหลักอย่างหนึ่งของการท่องเที่ยว

ที่พักอาศัย และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการพักอาศัยนับเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่เป็นความจำเป็นขั้นมูลฐานในการดำรงชีพและการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ นับตั้งแต่กิจกรรมพื้นฐานในชีวิตประจำวัน เช่น การนอนจนถึงกิจกรรมที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เช่น การประกอบกิจการงานอาชีพต่างๆ เป็นต้น ซึ่งที่พักอาศัย หมายถึง ตัวเรือนซึ่งปลูกสร้าง ได้แก่ อาคาร บ้านเรือนที่พัก โรงแรม ที่มนุษย์จัดสร้างขึ้น เพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยทั้งกลางวันและกลางคืน รวมถึงบริเวณที่ตั้ง เช่น ลานบ้าน สนาม อาคารบ้านเรือนรวมทั้งดึก โรงแ และแพ ไม่ว่าจะเป็นการอยู่อาศัยถาวรหรือชั่วคราว ภายในที่อยู่อาศัยประกอบด้วยสิ่งต่างๆ ที่ต้องการ มีทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกสบาย อุปกรณ์ และสิ่งใช้สอยที่จำเป็นตามความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ และความเป็นอยู่ที่ดีงามทั้งส่วนตัวและครอบครัวผู้พักอาศัย

ดังนั้น ที่พักอาศัยและสถานทำการจึงนับเป็นสิ่งแวดล้อมในด้านคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ที่มีอิทธิพลและเป็นครรชนี่ที่สามารถบ่งชี้ถึงคุณภาพชีวิตที่สำคัญอีกประการหนึ่ง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการจัดการสุขภาพที่ที่พักอาศัย และสถานทำการให้ถูกต้องตามหลักสุขภาพที่มีความเหมาะสม ความพอเพียง ความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยเพื่อเป็นการส่งเสริมสุขภาพของผู้อยู่อาศัยและผู้ประกอบการได้มีสุขภาพดีมีความสุขทั้งทางกายและจิตใจ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม รูปแบบการท่องเที่ยวช่วยปรับเปลี่ยนไปตามสภาพเศรษฐกิจ สังคม รวมถึงสิ่งแวดล้อมบนโลกที่เปลี่ยนแปลงไป และต้องถือว่าเป็นภารกิจของทั้งภาครัฐและเอกชน ที่จะต้องมีหน้าที่อนุรักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอันก่อเกิดประโยชน์สูงสุด และป้องกันผลกระทบที่อาจจะก่อให้เกิดความเสียหายให้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาว่าหนึ่งทศวรรษ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจัดเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระหว่างปี พ.ศ. 2539-2549 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้ก่อให้เกิดการสร้างงาน และการกระจายรายได้ให้กับท้องถิ่น รวมทั้งเป็นการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาอีกด้วย จึงเป็นการกระตุ้นการลงทุนและเกิดการหมุนเวียนทั่วทั้งระบบเศรษฐกิจ กล่าวได้ว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหลักของประเทศไทย นับเป็นอุตสาหกรรมที่มีขนาดใหญ่และมีมูลค่าสูงสุดในปัจจุบัน อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย จึงเป็นอุตสาหกรรมที่รัฐบาลให้ความสำคัญมาก ในปี 2544 ประเทศไทยมีรายได้จากนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศถึง 299,047.05 ล้านบาท และจากสถิติของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ในปี 2546 มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เดินทางมายังประเทศไทยถึง 10.82 ล้านคน ความโดดเด่นของการท่องเที่ยวในประเทศไทยนั้น มีหลายประการด้วยกัน เช่น การมีทรัพยากรธรรมชาติ ทางการท่องเที่ยวมากมาย เช่น ภูเขา ป่าไม้ น้ำตกและทะเล อีกทั้งประเทศไทย ยังเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางด้านศิลปวัฒนธรรม และมีเอกลักษณ์ของตนเองกระจายอยู่ในแต่ละภูมิภาคของประเทศ อาจกล่าวได้ว่าประเทศไทยมีศักยภาพที่สูง ในด้านการท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่ง และองค์กรที่มีบทบาททำหน้าที่โดยตรงต่อการสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาการท่องเที่ยว คือการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) (รายงานประจำปีการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2546)

โรงแรมเป็นธุรกิจหนึ่งในภาคอุตสาหกรรมบริการด้านการท่องเที่ยว เพราะเป็นสถานที่รองรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย การขยายตัวของโรงแรมส่วนหนึ่ง เป็นผลมาจากการส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ที่สามารถนำรายได้เข้าสู่ประเทศได้มากเป็นอันดับ 1 เมื่อเปรียบเทียบกับสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศในปี 2548 ส่งผลให้โรงแรมขยายตัวตามอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยสามารถนำเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ประเทศในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดการสร้างงานและกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาคต่างๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อมทำให้เศรษฐกิจของประเทศเจริญก้าวหน้า และเสริมสร้างความเจริญมั่งคั่งให้กับธุรกิจต่างๆ ภายในประเทศไทย รัฐบาลจึงได้กำหนดให้อุตสาหกรรมโรงแรมเป็นอุตสาหกรรมที่ให้การส่งเสริมในการลงทุน ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พุทธศักราช 2520 รวมทั้งกำหนดนโยบายแผนพัฒนาการท่องเที่ยวลงในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อดำเนินการให้ไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (สถิติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2548)

อุตสาหกรรมโรงแรมเจริญเติบโตเต็มที่ในช่วงปี 2530-2538 ทำให้คาดการณ์ว่าจะมีคู่แข่งในอนาคตที่แจ่มใส เพราะมีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ทำให้มีแหล่งที่พักไม่เพียงพอกับความต้องการ ดังนั้นในปี 2530-2538 จึงมีโรงแรมเกิดขึ้นใหม่และมีการขยายห้องพักของโรงแรมเก่าที่มีอยู่แล้วเป็นจำนวนมาก ปลายปี 2533 เกิดสงครามอ่าวเปอร์เซีย

การปฏิวัติรัฐประหารทำให้การท่องเที่ยวชะลอตัวลงอัตราการเข้าพักของนักท่องเที่ยวในโรงแรมลดลง เนื่องจากจำนวนห้องพักที่สร้างในปี 2530-2538 ต่างทยอยกันสร้างเสร็จเป็นจำนวนมาก และนักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งจะเปลี่ยนไปเข้าพักในคอนโดมิเนียมและเกสต์เฮาส์ ซึ่งเกิดขึ้นมากในปี 2533-2534 ประกอบกับเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมือง ในเดือนพฤษภาคม 2535 ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมโรงแรมโดยตรง ทำให้อัตราการเข้าพักอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่าปกติ ปริมาณห้องพักสิ้นเกินความต้องการ โรงแรมต่างๆ จึงต่างพากันแข่งขันรุนแรงขึ้น กลยุทธ์การตัดราคาจึงเป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการนำมาใช้ปฏิบัติกันและนำกลยุทธ์ต่างๆ เข้ามาปรับใช้เพื่อรับสถานการณ์การแข่งขันที่เพิ่มสูงขึ้น

ดังนั้นทั้งภาครัฐบาลและเอกชน จึงต่างร่วมมือร่วมใจในการฟื้นฟูภาพพจน์ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทยให้ดีขึ้น เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่จะเดินทางเข้ามา เพราะการที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามามากเท่าใด ยิ่งทำให้มีรายได้เข้าสู่ประเทศไทยมากขึ้น ส่งผลให้โรงแรมมีรายได้จากการเข้าพักของนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมโรงแรมจึงพยายามที่จะแก้ไขและปรับปรุงบริการต่างๆ ให้ทันสมัย มีคุณภาพ และพร้อมที่จะอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว เพื่อเตรียมรับความเจริญของอุตสาหกรรมโรงแรมในอนาคต (ททท.คู่มือแนวทางการจัดการที่พักอาศัย, 2545:9)

โรงแรมริเวอร์ไซด์ กรุงเทพฯ เป็นหนึ่งในโรงแรมทั้งหมด 2 แห่ง ที่ตั้งอยู่บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา ย่านฝั่งธนบุรีซึ่งมีมาตรฐานระดับ 3 ดาว ให้บริการทั้งชาวไทย และต่างชาติ หน่วยงานราชการ องค์กรต่างๆ โดยปัจจุบันธุรกิจการท่องเที่ยว และพักอาศัยมีคู่แข่งที่มากและศักยภาพสูงทั้งสิ้น จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ต้อง บริหารจัดการในหลายๆรูปแบบ การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยการเลือกรูปแบบห้องพักอาศัยของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติจะทำให้ทราบถึงความต้องการห้องพักอาศัยที่แท้จริงและความคาดหวังของรูปแบบของห้องพักอาศัยรวมทั้งข้อบกพร่องและปัญหาต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมโรงแรมในปัจจุบันเพื่อหาแนวทางแก้ไขและพิจารณาแนวโน้มการลงทุนในอนาคตให้ตรงกับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาพักอาศัยในกรุงเทพฯ มากยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อสำรวจศักยภาพของ โรงแรมในการพัฒนาที่อยู่อาศัยแบบชั่วคราวประเภท โรงแรมระดับ 4 ดาว สำหรับนักท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

1.2.2 เพื่อศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ของนักท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรูปแบบห้องพักอาศัยในโรงแรมของนักท่องเที่ยว

1.2.3 เพื่อศึกษาถึงรูปแบบของห้องพักอาศัยในโรงแรม ให้มีความเหมาะสมต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวและการให้บริการด้านที่พักอาศัยเพื่อตอบสนองต่ออุปสงค์ของนักท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

1.3 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยการเลือกห้องพักอาศัยของนักท่องเที่ยวในโรงแรม ระดับ 3 ดาวย่านฝั่งธนบุรี ที่ตั้งอยู่ในแถบริมแม่น้ำเจ้าพระยา กรณีศึกษาโรงแรมริเวอร์ไซด์ กรุงเทพฯ ซึ่งได้ทำการศึกษาต่อกับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาสัมมนา กลุ่มนักท่องเที่ยวที่ไม่ได้จองโดยตรง และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่จองโดยตรง รวมทั้งหมด จำนวน 367 คน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 เพื่อนำความรู้ที่ได้จากการศึกษารูปแบบของห้องพักอาศัยโรงแรมในประเทศไทยระดับ 3 ดาว ให้มีความเหมาะสมต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวให้มีขนาดพอเหมาะ และส่งเสริมให้เศรษฐกิจของประเทศไทยมีศักยภาพดียิ่งขึ้น ตลอดจนสังคมและการพัฒนาของประเทศแข็งแกร่งขึ้น

1.4.2 เพื่อเป็นข้อเสนอแนะแนวทางและมาตรการ การปรับปรุงให้อุตสาหกรรมที่อยู่อาศัยเพื่อการท่องเที่ยวประเภทโรงแรมระดับ 3 ดาว ให้มีคุณภาพและใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ และสามารถนำไปปรับใช้กับความต้องการของนักท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสมมากที่สุด

1.5 สมมติฐานการศึกษา

1.5.1 รูปแบบของห้องพักอาศัยต้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

1.5.2 สิ่งอำนวยความสะดวกที่ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาพักนั้นเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของอุตสาหกรรม โรงแรม ที่จะทำให้อัตราการเข้าพักของนักท่องเที่ยวอยู่ในเกณฑ์ดี

1.6 วิธีการศึกษา

การศึกษาวิจัยจะเป็นการค้นคว้า รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ ผู้เกี่ยวข้องและลูกค้าที่เข้ารับบริการ พร้อมสังเกตการณ์ ประกอบการวิจัย

ชนิดของข้อมูล

1.6.1 ข้อมูลปฐมภูมิ

1.6.1.1 แบบสอบถาม โดยการแจกแบบสอบถามในช่วง เดือนพฤศจิกายน 2549 ถึงเดือน มกราคม 2550 จำนวนทั้งหมด 367 ชุด จากจำนวนประชากร 5,090 คน (การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ Robert V. Krejcie แห่งมหาวิทยาลัย Minisota และ Earyle W. Morgan แห่งมหาวิทยาลัย Texas 1970 : 608-609) ไปยังกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย 3 กลุ่ม ได้แก่

ก. กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาสัมมนา

- ใช้แบบสอบถามจำนวน 122 ชุด จากจำนวนประชากร 1,685 คน

ข. กลุ่มนักท่องเที่ยวที่ไม่ได้จองโดยตรง เช่น จองผ่านบริษัททัวร์ จองโดยบริษัท

- ใช้แบบสอบถามจำนวน 137 ชุด จากจำนวนประชากร 1,900 คน

ค. กลุ่มนักท่องเที่ยวที่จองโดยตรง เช่น โทรจองโดยตรง จองผ่านอินเทอร์เน็ต

- ใช้แบบสอบถามจำนวน 108 ชุด จากจำนวนประชากร 1,505 คน

ในการแจกแบบสอบถาม ได้แจกแบบสอบถามให้นักท่องเที่ยวในระหว่างที่พักอาศัยในโรงแรม ริเวอร์ไซด์ กรุงเทพฯ แล้วเก็บรวบรวมมาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

1.6.1.2. สัมภาษณ์ โดยการสอบถามและสัมภาษณ์ ประมวลผลความคิดเห็นจากบุคคลต่างๆ ในวงการที่เกี่ยวข้องได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มาพัก เจ้าหน้าที่ของโรงแรมและผู้ประกอบการโรงแรม

1.6.1.3. การสังเกตการณ์ โดยการศึกษาการดำเนินงานของโรงแรมที่เป็นกรณีศึกษา

1.6.2. ข้อมูลทุติยภูมิ

โดยการศึกษาค้นคว้าจากรายงาน เอกสาร ข้อมูลของโรงแรมริเวอร์ไซด์ กรุงเทพฯ ข้อมูลจากการสำรวจของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานสถิติแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย และหนังสือตำราต่างๆ ทั้งภาษาไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมโรงแรม ได้แก่ พระราชบัญญัติโรงแรม ระเบียบกฎข้อบังคับและประกาศต่างๆ

1.7 นิยามศัพท์

กองสถิติและวิจัยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้บัญญัติและให้คำนิยามศัพท์ทางการท่องเที่ยวไว้ดังต่อไปนี้

1.7.1 **ที่พักอาศัย** หมายถึง ตัวเรือนซึ่งปลูกสร้าง ได้แก่ อาคาร บ้านเรือน ที่พัก โรง ที่มณุษย์ จัดสร้างขึ้น เพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยทั้งกลางวันและกลางคืน รวมถึงบริเวณที่ตั้ง เช่น ลานบ้าน สนาม อาคารบ้านเรือนรวมทั้งตึก โรงแรม และแพ ไม่ว่าจะเป็นการอยู่อาศัยถาวรหรือชั่วคราว ภายในที่อยู่อาศัยประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องการ มีทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกสบาย อุปกรณ์และสิ่งใช้สอยที่จำเป็นตามความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ และความเป็นอยู่ที่ดีงามทั้งส่วนตัวและครอบครัว ผู้พักอาศัย

1.7.2 **ผู้เยี่ยมชม** คือ บุคคลที่เดินทางไปยังสถานที่ซึ่งมิใช่ถิ่นพำนักถาวรของคนเป็นการชั่วคราวโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพักผ่อน เยี่ยมญาติมิตร ศึกษาหาความรู้ การกีฬา การศาสนา ติดต่อธุรกิจ การประชุม การรักษาสุขภาพหรือเพื่อประกอบภารกิจใดๆ โดยมีได้รับค่าจ้างในการดังกล่าวนั้น

ผู้เยี่ยมชม แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ นักท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยว (กองสถิติและวิจัยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2548)

1.7.3 นักท่องเที่ยว คือ ผู้เดินทางไปเยือนจังหวัดนั้นโดยวัตถุประสงค์ต่างๆ ที่ไม่ใช่การไปทำงานประจำการศึกษาและไม่ใช่คนท้องถิ่นที่มีภูมิลำเนาหรือทำงานประจำหรือศึกษาอยู่ที่จังหวัดนั้น ทั้งนี้ต้องพักค้างคืนอย่างน้อย 1 คืน นักท่องเที่ยวแบ่งเป็น 4 ประเภท คือ

1.7.3.1 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ คือ บุคคลที่มีได้มีที่พำนักอาศัยถาวรในราชอาณาจักรไทยเดินทางเข้ามาเพื่อพักผ่อน เยี่ยมญาติมิตร ศึกษาหาความรู้ การกีฬา การศาสนา ติดต่อธุรกิจหรือประกอบอาชีพใด ๆ

1.7.3.2. นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่ค้างคืน คือ นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทย แต่ครั้งอย่างน้อย 1 เดือน แต่ไม่เกิน 60 วัน

1.7.3.3. นักท่องเที่ยวภายในประเทศ คือ บุคคลทุกสัญชาติ ซึ่งมีที่พำนักอาศัยถาวรอยู่ในราชอาณาจักรไทย และเดินทางไปยังสถานที่หนึ่งในอีกจังหวัดหนึ่งซึ่งมิใช่เป็นถิ่นที่อยู่ประจำการเข้าเพื่อพักผ่อน เยี่ยมญาติ ศึกษาหาความรู้ การกีฬา การศาสนา การประชุมสัมมนา ติดต่อธุรกิจ หรือประกอบกิจการใดๆ แต่ทั้งนี้ต้องมีได้รับค่าจ้างในการประกอบกิจการนั้นจากผู้ใด

1.7.3.4. นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ค้างคืน คือ นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ไปค้างคืน นอกที่พำนักปัจจุบันแต่ละครั้งอย่างน้อย 1 คืน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2542)

1.7.4 การท่องเที่ยว (Tourism) เป็นคำที่มีความหมายค่อนข้างกว้างขวาง เพราะมิได้มีความหมายแต่เฉพาะเพียงการเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจหรือเพื่อความสนุกสนานบันเทิงรื่นรมย์ดังที่คนส่วนมากเข้าใจกัน การเดินทางเพื่อการประชุมสัมมนา เพื่อการศึกษาหาความรู้ เพื่อการกีฬาเพื่อการติดต่อธุรกิจ ตลอดจนการเยี่ยมเยียนญาติพี่น้อง นับว่าเป็นการท่องเที่ยวทั้งสิ้น (กองสถิติและวิจัยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2548)

1.7.5 การท่องเที่ยวภายในประเทศ คือ การเดินทางของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศจากจังหวัดหนึ่งไปอีกจังหวัดหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์ต่างๆ ที่ไม่ใช่การไปทำงานประจำ การศึกษาและต้องไม่เป็นคนท้องถิ่นที่มีภูมิลำเนาหรือทำงานประจำหรือศึกษาอยู่จังหวัดที่เดินทางไป (กองสถิติและวิจัยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2548)

1.7.6 ที่พักแรม คือ สถานที่ที่นักเดินทางใช้พักระหว่างการเดินทาง ซึ่งอาจจำแนกเป็นประเภทต่างๆ ตามลักษณะการใช้ (กองสถิติและวิจัยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2548)

1.7.7 โรงแรม คือ ที่พักแรมที่สร้างขึ้นเฉพาะและแบ่งเป็นห้องพัก มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นแก่นักเดินทางและเก็บค่าเช่าเป็นรายห้อง (กองสถิติและวิจัยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2548)

1.7.8 ระยะเวลาพำนักเฉลี่ย คือ ระยะเวลาที่นักท่องเที่ยวคนหนึ่งๆ ใช้ท่องเที่ยว ณ สถานที่หนึ่งในการเดินทางแต่ละครั้ง โดยนับเป็นวันที่ค้างคืน (กองสถิติและวิจัยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2548)

1.7.9 ห้องพักที่ขายได้ คือ จำนวนห้องของที่พักรวมที่มีผู้เข้าพักในช่วงหนึ่ง (กองสถิติและวิจัยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2548)

1.7.10 อัตราการเข้าพัก (Occupancy) คือ อัตราร้อยละของจำนวนคืนพักต่อผลคูณของห้องพักกับจำนวนวันในระยะเวลาหนึ่ง โดยมีสูตรการคำนวณดังนี้ (สมาคมผู้ประกอบการโรงแรม, 2545)

$$\text{อัตราการเข้าพัก 1 ปี} = \frac{\text{จำนวนคืนพักตลอดปี} \times 100}{365 \times \text{จำนวนห้องพักทั้งหมด}}$$

1.7.11. โรงแรมกลุ่มต่างๆ คือ การแบ่งกลุ่มโรงแรมตามระดับราคาและเป็นการจัดกลุ่มเพื่อประโยชน์ทางสถิติเท่านั้น ไม่ได้ถือมาตรฐานสากล แบ่งได้ 5 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ราคาห้องพักตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป

กลุ่มที่ 2 ราคาห้องพักตั้งแต่ 5,000-9,999 บาท

กลุ่มที่ 3 ราคาห้องพักตั้งแต่ 2,500-4,999 บาท

กลุ่มที่ 4 ราคาห้องพักตั้งแต่ 500-2,499 บาท

กลุ่มที่ 5 ราคาห้องพักต่ำกว่า 500 บาท ลงมา

1.7.12. ธุรกิจการจัดประชุม MICE (Meeting Incentive Convention and Exhibition) หมายถึง การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล การแสดงสินค้าและนิทรรศการนานาชาติ เป็นหนึ่งในธุรกิจด้านการท่องเที่ยวที่ทำรายได้เข้าประเทศในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก และช่วยกระจายรายได้ไปยังภาคธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรง เช่น ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจที่พักอาศัยตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ภัตตาคาร ร้านอาหาร ธุรกิจให้บริการออกแบบและตกแต่งพื้นที่แสดงสินค้า ธุรกิจรับจัดงานแสดงสินค้า ศูนย์จัดแสดงสินค้า เป็นต้น ในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้เดินทางเข้ามาในประเทศไทยเป็นจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นถึงศักยภาพและความพร้อมของไทยที่สามารถรองรับการเติบโตของ ตลาดดังกล่าวได้เป็นอย่างดี (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2542)

1.8 วิธีการวิเคราะห์

วิธีการวิเคราะห์ที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อผลที่มีต่อปัจจัยในการเลือกห้องพักอาศัยที่มีต่ออัตราการเข้าพักในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้คือ

1.8.1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการสำรวจ การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และข้อมูลทุติยภูมิต่างๆ โดยใช้การพรรณนาเชิงวิเคราะห์เพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์

1.8.2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ โดยนำข้อมูลที่ได้มาจากการสำรวจ การสัมภาษณ์ จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ในเชิงสถิติ โดยอาศัยโปรแกรมทางสถิติ SPSS ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล